

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Одеського державного
екологічного університету**

19-23 квітня 2021 р.

**ОДЕСА
2021**

Секція «АГРОМЕТЕОРОЛОГІЇ ТА АГРОЕКОЛОГІЇ»

Чижик А.С., ст. гр. А-5

Науковий керівник: Кирнасівська Н.В., канд. геогр. наук, доц.

Кафедра Агриметеорології та агроєкології

АГРОКЛІМАТИЧНА ОЦІНКА УМОВ ТЕПЛОЗАБЕЗПЕЧЕННОСТІ ПОСІВІВ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ НА СТАНЦІЇ НИЖНІ СІРОГОЗИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Для України ярий ячмінь – дуже цінна культура. В свою чергу вона ставить свої вимоги щодо клімату місця вирощування, температури та вологоти.

Відомості про термічні ресурси вегетаційного періоду необхідні для вирішення різноманітних питань сільськогосподарського виробництва. Вони використовуються для раціонального розміщення культурних рослин, визначення строків сівби різних по теплозабезпеченості культур, підрахунку кількості тепла, що накопичується в даному місці за різні відрізки часу [1, 2].

Оцінка показників теплових ресурсів території та теплозабезпеченості ярого ячменю на ст. Нижні Сірогози Херсонської області представлена в табл. 1. Для цього були використані щорічні дані метеорологічних та агрометеорологічних спостережень за період з 1986 по 2012 роки, а саме: суми температур за вегетаційний період ярого ячменю, тривалість відповідного періоду, дати переходу температури через 10 °С навесні та восени, тривалість теплового періоду та суми кліматичних температур повітря.

Як видно з одержаних результатів, в середньо багаторічному посів ярого ячменю проводився 10 квітня. Дозрівання культури настає в середньому через 87 днів та приходить на 5 липня.

Таблиця 1 – Термічні показники зростання ярого ячменю на ст. Нижні Сірогози Херсонської обл. за теплий та вегетаційний періоди

Рік	Дата посіву	Дата сходів	N в.п.	ΣT в.п.	Дати переходу t через 10 °C		N т.п.	ΣT т.п.
					навесні	восени		
Середнє	10.04	05.07	87	1460	16.04	09.10	184	3365
Max	06.05	16.07	114	1587	07.05	22.10	206	3855
Min	16.03	20.06	71	1286	01.04	19.09	136	2591
σ			10	39			14	60
C _v			11	3			8	2

Перехід температури повітря через 10 °С навесні в середньо багаторічному спостерігається - 16 квітня. Восени перехід температури повітря через 10 °С в середньому спостерігався 9 жовтня. Тривалість теплового періоду в середньому склала 184 дні та коливається від 206 до 136 днів.

Основним показником теплових ресурсів та умов теплозабезпеченості є сума температур повітря вище 10 °С та сума температур за період посів-сходи ярого ячменю. Так за період вегетації культури сума температур в середньому склала 1460 °С. Мінливість цих сум температур оцінюється коефіцієнтом варіації $\pm 3\%$ при середньому квадратичному відхиленні 39 °С. Сума температур за теплий період в середньому склала 3365 °С. Мінливість цих сум температур оцінюється коефіцієнтом варіації $\pm 2\%$ при середньому квадратичному відхиленні 60 °С.

Для ст. Нижні Сірогози Херсонської області розраховані сумарні ймовірності сум кліматичних температур та тривалості даного періоду (табл. 2).

Таблиця 2 – Ймовірна оцінка $\sum T_c > 10^0 C$ та $N_{\text{тп}}$ на ст. Нижні Сірогози в Херсонській області

$P_x, \%$	10	50	90
$\sum T_c > 10^0 C$	3700	3400	2830
$N_{\text{тп}}$	205	190	160

Із одержаних даних видно, що 1 раз в 10 років кліматична температура може скласти 3700 °С, а 9 раз в 10 років - 2830 °С. Ймовірність того, що тривалість теплового періоду на ст. Нижні Сірогози складає 205 днів дорівнює 10 % ; 190 днів – 50 % і 160 днів – 90% .

Отже в середньо багаторічному забезпеченість тепловими ресурсами вегетаційного періоду ярого ячменю на ст. Нижні Сірогози Херсонської області складає 100%, тому його вирощування в даному районі є раціональним.

Список використаної літератури:

1. Ляшенко Г.В. Практикум з агрокліматології. - Одеса.: ТЕС, 2014.- 64 – 91 с.
2. Мищенко З. А. Агрокліматологія. - Київ.: КНТ, 2009. - 130-153 с.